

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 23.08.2002 Časová verzia predpisu účinná od: 15.10.2005 do: 31.07.2015

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

489

VYHLÁŠKA

Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

z 8. júla 2002,

**ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o prevencii
závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých
zákonov**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky podľa § 5 ods. 6, § 6 ods. 4, § 7 ods. 5, § 8 ods. 4, § 11 ods. 6, § 12 ods. 13, § 16 ods. 9, § 22 ods. 10 a § 24 ods. 8 zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Predmet úpravy

Táto vyhláška ustanovuje podrobnosti

- a) o náležitostiach oznámenia o zaradení podniku,
- b) o hodnotení rizika závažných priemyselných havárií (ďalej len „hodnotenie rizika“) vrátane predbežného odhadu rizika vzniku závažných priemyselných havárií (ďalej len „predbežný odhad rizika“),
- c) o obsahu a spracúvaní programu prevencie závažných priemyselných havárií (ďalej len „program“) a o bezpečnostnom riadiacom systéme,
- d) o odborne spôsobilých osobách, o ich úlohách, odbornej príprave a o overovaní ich odbornej spôsobilosti vrátane náležitostí osvedčení o odbornej spôsobilosti a o ich vydávaní, o obsahu a vedení zoznamu odborne spôsobilých osôb, ako aj o pečiatke špecialistu na prevenciu závažných priemyselných havárií, jej vzore, úhrade za jej vydanie a o jej používaní,
- e) o obsahu a vykonávaní školenia a výcviku zamestnancov podnikov kategórie A a kategórie B,
- f) o autorizácii právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov na vykonávanie činností podľa § 14 ods. 2 zákona a o vedení zoznamu autorizovaných osôb,
- g) o obsahu informácie pre verejnosť,
- h) o spôsobe plnenia oznamovacej povinnosti a o písomných správach a informáciách podľa § 24 zákona.

Oznámenie o zaradení podniku

§ 2

(1) Oznámenie o zaradení podniku (ďalej len „oznámenie“) do kategórie A alebo do kategórie B (§ 4 ods. 1 až 3 zákona) obsahuje

- a) identifikačné údaje o prevádzkovateľovi¹⁾ v rozsahu podľa odseku 2,

- b) názov podniku a jeho adresu, číslo telefónu, faxu a elektronickej pošty,
- c) údaje podľa písmen a) a b) o vlastníkovi podniku, ak je odlišný od prevádzkovateľa podľa písmena a); v takom prípade tiež údaje o zmluvnom vzťahu vlastníka podniku a prevádzkovateľa vrátane vymedzenia zodpovednosti medzi vlastníkom podniku a prevádzkovateľom v oblasti prevencie závažných priemyselných havárií,
- d) údaje o vybraných nebezpečných látkach prítomných v podniku²⁾ v rozsahu podľa odseku 3,
- e) stručný opis súčasnej, a prípadne aj plánovanej činnosti podniku,
- f) opis a grafické znázornenie okolia podniku s prvkami, ktoré môžu zvýšiť riziko závažnej priemyselnej havárie, najmä pravdepodobnosť jej vzniku alebo závažnosť jej následkov, a to s osobitným zreteľom na § 4 ods. 7 a 9 zákona,
- g) predbežný odhad rizika,
- h) zdôvodnenie zaradenia podniku do kategórie A alebo do kategórie B,
- i) meno a priezvisko, funkciu a podpis zamestnanca, ktorý oznámenie vypracoval, ako aj vedúceho zamestnanca, ktorý oznámenie schválil.

(2) Identifikačné údaje o prevádzkovateľovi podľa odseku 1 písm. a) sú najmä,

- a) ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa,
 - 1. meno a priezvisko, dátum narodenia a bydlisko³⁾ (ďalej len „osobné údaje“) fyzickej osoby - podnikateľa, ako aj osobné údaje zodpovedného zástupcu, ak ním nie je sám prevádzkovateľ,
 - 2. obchodné meno, adresa (ak je odlišná od bydliska), číslo telefónu, faxu a elektronickej pošty,
 - 3. identifikačné číslo organizácie (IČO),
 - 4. číslo odvetvovej klasifikácie ekonomických činností,
- b) ak ide o právnickú osobu,
 - 1. obchodné meno, právna forma a sídlo, adresa a číslo telefónu, faxu a elektronickej pošty,
 - 2. osobné údaje osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom, ako aj osobné údaje zodpovedného zástupcu,
 - 3. identifikačné číslo organizácie (IČO),
 - 4. číslo odvetvovej klasifikácie ekonomických činností.

(3) Údaje o vybraných nebezpečných látkach podľa odseku 1 písm. d) sú najmä

- a) názov vybranej nebezpečnej látky podľa prílohy č. 1 k zákonu časti 1 tabuľky I (prípadne aj jej obchodný názov) a ďalšie údaje potrebné na jej jednoznačnú identifikáciu (číslo CAS a názov podľa IUPAC),⁴⁾
- b) klasifikácia vybranej nebezpečnej látky podľa osobitného predpisu⁵⁾ a podľa potreby aj podľa prílohy č. 1 k zákonu časti 1 tabuľky II,
- c) množstvo vybranej nebezpečnej látky v tonách,
- d) fyzikálna forma vybranej nebezpečnej látky,
- e) súčet pomerných množstiev vybraných nebezpečných látok v prípadoch podľa § 4 ods. 2 písm. b) alebo § 4 ods. 3 písm. b) zákona.

§ 3

Ak celkové množstvo vybranej nebezpečnej látky prítomnej v podniku nedosahuje hodnoty na zaradenie podniku do kategórie A ani do kategórie B (§ 4 ods. 6 zákona), oznámenie obsahuje

- a) údaje podľa § 2 ods. 1 písm. a) až f) a i),

b) zdôvodnenie záverov, pre ktoré podnik nebol zaradený do kategórie A ani do kategórie B.

Hodnotenie rizika

§ 4

(1) Hodnotenie rizika sa vykonáva najmä na účely

- a) vypracovania oznámenia (§ 5 zákona),
- b) vypracovania programu prevencie závažných priemyselných havárií (§ 7 zákona) a zavedenia bezpečnostného riadiaceho systému (§ 8 zákona),
- c) vypracovania a využívania bezpečnostnej správy (§ 9 zákona),
- d) vypracovania havarijného plánu (§ 18 zákona) a podkladov na vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva (§ 19 zákona),
- e) informovania verejnosti (§ 22 a 23 zákona),
- f) plánovania a vykonávania kontrol v podnikoch (§ 27 zákona).

(2) Formu, spôsob a rozsah použitia výsledkov hodnotenia rizika vrátane predbežného odhadu rizika určí prevádzkovateľ s prihliadnutím na konkrétne podmienky v podniku a v jeho okolí.

(3) Postup hodnotenia rizika zahŕňa

- a) identifikáciu a lokalizáciu iniciátorov a zdrojov rizika závažnej priemyselnej havárie,
- b) identifikáciu možných iniciačných udalostí a prechodových javov a procesov, ktoré môžu viesť k vzniku a rozvoju závažnej priemyselnej havárie,
- c) určenie možných vplyvov ľudského činiteľa na udalosti a procesy podľa písmena b),
- d) identifikáciu a zhodnotenie technických, administratívnych, personálnych a organizačných opatrení a zábran určených na zabránenie, obmedzenie alebo potlačenie vzniku a rozvoja udalostí a procesov podľa písmena b),
- e) odhad pravdepodobnosti, prípadne početnosti vzniku závažnej priemyselnej havárie na základe
 - 1. odhadu pravdepodobnosti vzniku udalostí a procesov podľa písmena b) s prihliadnutím na možné vplyvy podľa písmena c) a
 - 2. zohľadnenia účinnosti a spoľahlivosti opatrení a zábran podľa písmena d),
- f) odhad rozsahu možných následkov závažnej priemyselnej havárie spôsobených jednotlivými zdrojmi rizika, vrátane prípadných interakcií medzi nimi, na život a zdravie ľudí, životné prostredie a majetok v rámci podniku a v jeho okolí,
- g) analýzu rizika závažných priemyselných havárií pre život a zdravie ľudí, životné prostredie a majetok,
- h) posúdenie prijateľnosti rizika závažných priemyselných havárií.

§ 5

(1) Predbežný odhad rizika na účely oznámenia (§ 5 zákona) obsahuje

- a) identifikáciu a lokalizáciu zariadení, v ktorých sú prítomné vybrané nebezpečné látky vrátane ich vhodného vyznačenia v situačnom pláne podniku,
- b) spracovanie zoznamu vybraných nebezpečných látok,

- c) priradenie zodpovedajúceho číselného kódu podľa prílohy č. 1 tabuľky I ku každej vybranej nebezpečnej látke podľa jej vlastností, podmienok spracovania a manipulácie, ako aj typu zariadenia, v ktorom sa vybraná nebezpečná látka nachádza,
- d) priradenie zodpovedajúceho kódového označenia následkov závažnej priemyselnej havárie podľa prílohy č. 1 tabuľky IIa alebo tabuľky IIb so zohľadnením skutočného alebo projektovaného množstva vybranej nebezpečnej látky; zohľadňuje sa vyššia hodnota,
- e) určenie maximálnej vzdialenosti vzniku možných relevantných následkov závažnej priemyselnej havárie a tomu zodpovedajúcej celkovej zasiahnutej ploche podľa prílohy č. 1 tabuľky III,
- f) určenie rozsahu a závažnosti možných následkov závažnej priemyselnej havárie výpočtom podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 1 v bode 4 a s použitím tabuľky IV,
- g) určenie priemerného indexu pravdepodobnosti vzniku závažnej priemyselnej havárie P podľa prílohy č. 1 tabuľky Va alebo tabuľky Vb pre každú vybranú nebezpečnú látku na základe zohľadnenia jej číselného kódu a jej umiestnenia,
- h) prevod priemerného indexu pravdepodobnosti vzniku závažnej priemyselnej havárie P na pravdepodobnosť alebo početnosť výskytu závažnej priemyselnej havárie F_p podľa prílohy č. 1 tabuľky VI pre každú vybranú nebezpečnú látku.

(2) Výsledok predbežného odhadu rizika reprezentovaný celkovou hodnotou pravdepodobnosti vzniku závažnej priemyselnej havárie, vypočítanou ako súčet hodnôt pravdepodobnosti výskytu závažnej priemyselnej havárie pre jednotlivé vybrané nebezpečné látky prítomné v podniku, sa uvedie v oznámení o zaradení podniku.

(3) Na predbežný odhad rizika na účely oznámenia o zaradení podniku možno použiť, najmä v prípade prevahy možných závažných následkov na životné prostredie, aj iné medzinárodne uznávané metódy rýchleho hodnotenia rizík, ktoré umožňujú určiť pravdepodobnosť alebo početnosť výskytu závažnej priemyselnej havárie.

§ 6

(1) Pri analýze rizika závažných priemyselných havárií (ďalej len „analýza rizika“) sa postupuje podľa diagramu uvedeného v prílohe č. 1 na obrázku č. 2. Vychádza sa pritom zo známych a overených metód pravdepodobnostného hodnotenia rizika systematicky aplikovaných na jednotlivé rizikové zariadenia, systémy a prvky, ako aj na ďalšie relevantné vnútorné a vonkajšie činitele.

(2) Prvým postupovým krokom analýzy rizika je identifikácia a opis rizikových zariadení a systémov podniku.

(3) Na základe opisu zariadení a systémov podľa odseku 2 sa vykoná systémová analýza na identifikáciu potenciálnych systémových porúch vedúcich k závažnej priemyselnej havárii vrátane porúch so spoločnou príčinou (ďalej len „závislá porucha“) pomocou jednotnej metódy analýzy stromov porúch a analýzy závislých porúch.

(4) Na základe identifikovaných stromov porúch (odsek 3) sa identifikujú a vyhodnotia potenciálne zdroje rizika závažnej priemyselnej havárie vyplývajúce z normálnej prevádzky, z prechodových javov a procesov, z mimoriadnych prevádzkových situácií, zo živelných udalostí, zo zlyhania ľudského činiteľa, v objektoch a zariadeniach podniku pomocou analýzy havarijných refazcov, ktorú tvoria čiastkové analýzy

- a) iniciačných udalostí, ktoré môžu viesť k vzniku závažnej priemyselnej havárie,
- b) kritérií úspešnosti, pri ktorej sa zohľadňujú technické, materiálne, personálne, organizačné a administratívne protihavarijné opatrenia a zábrany určené na zabránenie, obmedzenie alebo potlačenie rozvoja iniciačných udalostí do závažnej priemyselnej havárie,

- c) stromov udalostí a ktorá na základe konštrukcie stromov udalostí zohľadňujúcich potenciálny rozvoj iniciačných udalostí do závažnej priemyselnej havárie umožňuje kvantifikovať pravdepodobnosť alebo početnosť výskytu nežiaducich havarijných reťazcov so zohľadnením analýzy ľudského činiteľa a analýzy údajov,
- d) stavov poškodenia zariadení na určenie potenciálnych škôd v rámci podniku a v jeho okolí,
- e) na kvantifikáciu pravdepodobnosti alebo početnosti vzniku závažnej priemyselnej havárie a určenie neurčitosti výsledkov.

(5) Pri príprave údajových vstupov pre jednotlivé analýzy a na kvantifikačné výpočty sa použijú

- a) všeobecné údaje o poruchovosti alebo spoľahlivosti prvkov, systémov a zariadení, prevzaté z overených zahraničných alebo iných mimopodnikových databáz, alebo
- b) špecifické údaje, ktoré sú v požadovanom rozsahu k dispozícii v podnikových databázach prevádzkovateľa.

(6) Vstupné údaje podľa odseku 5 možno pripraviť aj na základe analýzy údajov, pri ktorej sa výber potrebných informácií realizuje aplikáciou štatistických metód alebo pomocou kombinácie údajov zo všeobecných a špecifických databáz.

(7) Medzi najdôležitejšie údaje pre potreby analýzy rizika patria najmä údaje

- a) o kontrole, testovaní a údržbe zariadení,
- b) o potenciálnej možnosti vzniku jednoduchých porúch, havárií a závislých porúch,
- c) o početnosti výskytu iniciačných udalostí,
- d) o zbere a vedení dokumentácie o poruchách a haváriách systémov a zariadení.

(8) Analýza rizika obsahuje aj analýzu spoľahlivosti ľudského činiteľa, ak tento priamo alebo nepriamo vstupuje do kontroly a riadenia systémov a zariadení, ktorých porucha sa môže rozvinúť do závažnej priemyselnej havárie. Táto analýza sa nemusí vykonať v podniku alebo jeho časti, ak sú vykonané alebo zriadené také pasívne bezpečnostné systémy, opatrenia a zábrany, ktoré vylučujú potenciálny vznik závažnej priemyselnej havárie vplyvom zlyhania ľudského činiteľa.

(9) Analýza spoľahlivosti ľudského činiteľa obsahuje čiastkové analýzy

- a) stavu kontroly a riadenia prevádzky vrátane analýzy činnosti prevádzkovej obsluhy pred vznikom potenciálnej iniciačnej udalosti,
- b) stavu kontroly a riadenia prevádzky vrátane analýzy činnosti prevádzkovej obsluhy v prípade vzniku iniciačnej udalosti, ktorá môže viesť k vzniku závažnej priemyselnej havárie,
- c) potenciálnych možností na elimináciu alebo obmedzenie vzniku a rozvoja závažnej priemyselnej havárie a obnovy normálnej prevádzky ľudskými zdrojmi.

(10) Analýza rizika obsahuje aj analýzu vonkajších udalostí, ktoré môžu spôsobiť závažnú priemyselnú haváriu alebo negatívne ovplyvniť jej priebeh a následky v podniku i v jeho okolí. Analýza vonkajších udalostí obsahuje najmä

- a) analýzu vplyvu požiarov a výbuchov,
- b) analýzu vplyvu vnútorných a vonkajších záplav,
- c) seizmickú analýzu,
- d) analýzu vplyvu nepriaznivých meteorologických podmienok a geologických podmienok, najmä pokiaľ ide o extrémne teploty a extrémne zrážky, búrky, víchrice, úder blesku, zosuvy alebo poklesy pôdy,
- e) analýzu vplyvu cestnej dopravy, železničnej dopravy a leteckej dopravy,